

ILLUSTRATIONER: LISBETH E. CHRISTENSEN

RED BARNET!

*Hvad med at STANDSE mobning?!
Sådan lyder opfordringen fra en, der finder tiden
moden til handling i stedet for til mere forskning
og flere rapporter om mobning.*

Mobning er altid til stede, hed det hos Ingrid Busck i hendes artikel om "Mobningens dimensioner" (P-Nyt, 11/2003). Jamen, så *stands* den da!

"Der er en veludviklet diskursivitet omkring mobning", hedder det så. Nååhh, det er i PPR-psykologernes bevidsthed, den altid er til stede. Og de tænker meget over den, ja, de forsker ligefrem i den.

Hvad er det lige for en viden, vi mangler for at kunne sætte ind? – Ingen. Men viljen og styrken mangler, ikke bare hos psykologer, forstås. Undersøgelser og snakken bliver for en stor dels vedkommende en usmælgelig undskyldning for ikke at gøre noget. Ih, hvor er det svært og hvor vi bestræber os ...

Højest prioriteret

Når psykologer tilknyttes en kulturel mastodont som folkeskolen, kan de selvfølgelig ikke ændre dens karakter næste dag. Men det afgørende her er, at tilknytningen ikke er uskyldig. Fagligheden forpligter. Psykologer må gøre opmærksom på, hvad de mener er de vigtigste psykologiske

problemer, og så må de insistere på, at der gøres noget effektivt ved dem, der virkelig er påtrængende – eller de må lade være med at tage ansættelsen! Gør de ikke det, bliver folkeskolen ligesom folkekirken: masser af ansatte, der ikke siger, hvad de tror, og ikke tror, hvad de siger.

Hvordan en psykologs faglighed end ser ud – og der er jo mange varianter – så må psykisk lemlæstelse af børn stå helt oppe på prioriteringslisten.

Denne flugt fra det moralske ansvar og sikring af udkommet kan ske ad to veje: embedsmandsrollen og forskningen. Man kan holde sig til, at man er ansat til bestemte, afgrænsede funktioner i det store system – at tage sig af henviste børn og deres familier – og ikke har adgang til at blande sig i andet. Og man kan gøre de vigtige emner til genstand for forskning, hvilket stort set vil sige, at man snakker og skriver om dem i stedet for at gøre noget ved dem. Det sidste har den fordel, at det er svært fremmede for ens prestige og karriere.

Det er jo ikke noget, der kun gæl-

► ► ► der psykologer. En meget stor del af akademikere er fascinerede af denne type "forskning". Der er snart ikke det, der ikke skal undersøges, tolkes, tælles, udredes og rapporteres. Dermed skubbes det spørgsmål bekvemt i baggrunden, om al denne formodede nye viden egentlig er nødvendig for at gøre noget ved de vigtige opgaver. I samme baggrund befinder sig selvfølgelig selve den moralske og politiske vurdering af, hvad det er for nogle opgaver, der er påtrængende. Det er ikke noget for en god (læs: klog) embedsmand at blande sig i. Akademikere er stadig væk gode systemstøtter.

Pøbelagtigt

Mobning er noget, man kan gøre noget ved. Den kan standses ved at lægge nok beslutningskraft hos lærere og skoleledelser til at skride ind, hvor den forekommer, og lade de, der mobber, og deres forældre stå med aben. Det vil sige, at det er dem, der bliver udskilt, hvad enten det er for en tid eller for altid.

Det er helt afgørende at forstå, at vi ikke – netop ikke – har brug for en eller anden raffineret social-pædagogisk eller psykologisk model, der kan forklare virkningsmekanismerne bag

Udfordring

Filosoffen Keld Brikner læste psykolog Ingrid Buscks artikel "Mobningens dimensioner" (P-Nyt 11/2003) – og lod sig provokere: Hvorfor går psykologerne ikke bare forrest og kræver handling?! Hvorfor redder man ikke bare det mobbede barn?! Det synspunkt forfægter han i nærværende debatartikel.

Ingrid Busck har fået lov at læse den på forhånd – og levere modsynspunkter. De kan læses i artiklen "Sprog og mobning" på side 22-24.

eller forene alle hensynene omkring mobning, før vi kan gribe ind. Vi får den nok heller aldrig. Vi har brug for beskyttelse af de børn, der bliver mobbet – nu og her.

Psykologer skulle være de første til at lægge prioriteringen præcis sådan. De ved, hvor alvorligt det er dagligt at blive hånet og udstødt for hvad som helst, magthavere kan finde på at håne og udstøde for, dvs. dybest set for ingenting.

Mobning har indlysende at gøre med gruppefunktion. Ordet 'mobning' er for en gangs skyld et godt låneord fra det engelsk-amerikanske. 'Mob' betyder stort set pøbel, og 'mobning' består i, at en gruppe mennesker begynder at opføre sig som pøbel. Det vil sige ansvarsløst, anonymt, groft umoralsk – og med den kraft, der ligger i at være en flok, være de stærke. Det er heromkring, psykologer på arbejde i skolen skal gøre holdt med de teoretiske forklaringsforsøg!

Der kan siges en masse mere om de mekanismer, der er på spil, og i fremtiden vil der sikkert via forskning blive sagt en yderligere masse mere. Det afgørende her og nu er blot, at vi behøver det ikke for at gøre det fornødne! Når denne pøbelmagt rettes mod et enkelt menneske eller en lille gruppe, så er den psykologisk destruktiv for alvor. Og alle ved, at det mobbede barns opmærk-

somhed er besat af angsten. Der er lukket for den læring, skolen gerne vil meddele. Derfor er opgaven at gå beskyttende og forhindrende ind med en modmagt. Det er det, psykologer skal kræve sker og selv være med til at gøre.

Det er samtidig det, skolen som skole har brug for: at der står respekt om dens og specielt dens læreres virke. Lærere har fået et forfærdeligt psykisk arbejdsmiljø, efterhånden som forældrene har sendt mere og mere ustyrlige og selvhævdende børn i skole. Derfor har også lærerne brug for styrke til at sætte ødelæggerne af et godt miljø stolen for døren. Vi alle har brug for et fredeligt, trygt undervisnings- og udviklingsmiljø i skolen.

De skal råbe!

Folkeskolen omgiver sig med en ideologi om, at den ikke bare skal være en faglig læreanstalt i snæver forstand, men først og fremmest et sted, hvor eleverne kan udvikle sig godt og lære demokrati.

Afstanden fra den balkon, hvorfra disse erklæringer udråbes, og den mørke afgrund, det mobbede barn befinder sig i, er uhyrligt stor. Det barn har lært selvforagt, angst og det kloge i medløberi. Dets "udvikling" er forkrøbling. – "Demokrati"??? Voksensamfundet byder eleverne forhold, voksne (forhåbentlig) aldrig selv ville acceptere. Eleverne er gidsler for en ideologi om fællesskab og integration, de voksne ikke selv kan leve op til i verden uden for skolen.

Psykologer i skolernes psykologisk-pædagogiske rådgivning skal i den situation ikke sidde og fedte med forskning. De skal råbe, RÅBE, at mobning skal standses! Og så skal de være med til at standse den. Eller tage deres tøj og gå fra en institution, der ikke kan eller ikke vil standse den.

Red barnet!

Keld Brikner er mag.art. i filosofi